

۲۵۲۹۲۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتابچه راهنمای شکل‌های اشتغال

UNECE

کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای اروپا

ترجمه: نیکتا رضوان

سازمان ملل
ژنو، ۲۰۲۲

عنوان و پدیدآور	کتابچه راهنمای شکل‌های اشتغال / تهیه کننده: کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای اروپا، ترجمه: نیکتا رضوان.
مشخصات نشر	تهران، نور علم، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	۲۲۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۶۵۰-۳
موضوع	راهنمای اشتغال.
	شیوه اشتغال
	روابط کار
	کیفیت اشتغال
شناسه افزوده	رضوان، نیکتا، ۱۳۷۹، مترجم.
شناسه افزوده	کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای اروپا
رده بندی کنگره	HF ۳۸۱/۷
رده بندی دیویی	۳۳۱/۷۰۲

نشر نور علم و قلم سینا: تهران - انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۸۶ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۹۵۷۱۲۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱
وب سایت <https://www.modiranketab.ir> پیج اینستاگرام @modiranketab -

کتابچه راهنمای شکل‌های اشتغال کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای اروپا

ترجمه: نیکتا رضوان

ناشر: نور علم

شمارگان: ۱۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۶۵۰-۳

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

چاپ و صحافی: الماس

قیمت: ۱۹۵۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتابها، از طریق تماس با
۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتابها به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

در سال‌های اخیر، بسیاری از کشورها شاهد ظهور و رشد شکل‌های جدید اشتغال بوده‌اند که توسط تغییرات اقتصادی، اتخاذ مدل‌های کسب‌وکار جدید، پیشرفت فناوری و ادامه فرایند دیجیتالی‌شدن، تحت‌تأثیر قرار گرفته‌اند. شیوه‌های جدید سازماندهی کار و تولید با همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ نیز شتاب گرفته‌اند و این موضوع منجر به افزایش بیشتر در مقیاس و دامنه شکل‌های جدید اشتغال شده است. این شکل‌های جدید اشتغال، که اغلب به‌وسیله ارتباطات و شیوه‌های کاری غیرمعمول تعریف می‌شوند و تعداد روزافزونی از کارگران در آن‌ها شرکت می‌کنند، بحث‌هایی در میان سیاست‌گذاران درباره توسعه شکل‌های مختلف اشتغال و تأثیر احتمالی آن‌ها بر حمایت اجتماعی و شرایط کاری به‌وجود آورده است.

برای دفاتر آماری، این روند نیاز به اندازه‌گیری توسعه شکل‌های مختلف اشتغال ایجاد کرده است تا با تهیه آمار مناسب و مرتبط، نیازهای آماری تصمیم‌گیران، پژوهشگران و عموم جامعه را برآورده کند. به همین دلیل، در سال ۲۰۲۱ دفتر کنفرانس آماری اروپا یک گروه کاری تشکیل داد تا یک چارچوب مفهومی را برای کمک به کشورها در تولید آمارهای مرتبط، سازگار و بین‌المللی در مورد شکل‌های اشتغال توسعه دهد.

این کتاب راهنما یک چارچوب گسترده برای دسته‌بندی و درک شکل‌های اشتغال ارائه می‌دهد که حول دو بعد اصلی متمرکز است: روابط کاری (همان‌طور که در طبقه‌بندی بین‌المللی ۲۰۱۸ وضعیت اشتغال تعریف شده است) و شیوه‌های کار (روشی که در آن کار هماهنگ، اجرا و پاداش داده می‌شود). برای توسعه یک درک کامل از شکل‌های اشتغال، این کتاب راهنما تعاریفی از مفاهیم دوام و پایداری اشتغال ارائه می‌دهد. همچنین به مفهوم کلی شکل‌های اشتغال می‌پردازد که شامل شرایط فردی، حمایت اجتماعی و کیفیت اشتغال می‌شود تا به درک بهتری از تأثیر شکل‌های اشتغال بر روی رفاه کمک کند. این کتاب راهنما تعاریفی از مفاهیم کلیدی، اصول عمومی و رهنمودها فراهم می‌آورد، همچنین لیستی از شاخص‌های کلیدی توصیه شده، با هدف تسهیل تلاش‌های آماری ملی برای دسته‌بندی، اندازه‌گیری و پیگیری شکل‌های مختلف اشتغال که مرتبط با زمینه ملی آن‌هاست.

این کتاب راهنما به توصیه‌ها و مستندات بین‌المللی موجود، همچون آن‌هایی که توسط دفتر آمار اتحادیه اروپا^۱، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) و سازمان بین‌المللی کار (ILO) تهیه شده‌اند، اشاره و از آن‌ها استفاده می‌کند. این کتاب راهنما در هفتمین جلسه عمومی کنفرانس متخصصین آمار اروپا در سال ۲۰۲۲ مورد تأیید قرار گرفت.

^۱. Eurostat

فصل اول: مقدمه

- ۱- ۱. «شکل» اشتغال چیست؟ ----- ۱۱
- ۱- ۲. دسته‌بندی شکل‌های اشتغال ----- ۱۲
- ۱- ۳. چارچوب مفهومی: یک طبقه‌بندی دو بعدی ----- ۱۳
- ۱- ۴. ادغام ابعاد در اندازه‌گیری ----- ۱۵
- ۱- ۵. سازماندهی کتاب زاهنما ----- ۱۸
- ۱- ۶. موضوعات و ملاحظات برای کارهای بعدی ----- ۱۹

فصل دوم: روابط کاری

- ۲- ۱. اشتغال و مشاغل ----- ۲۲
- ۲- ۱- ۱. شغل چیست؟ ----- ۲۳
- ۲- ۱۸.۲: ICSE یک استاندارد آماری برای طبقه‌بندی مشاغل ----- ۲۵
- ۲- ۲- ۱. مفاهیم کلیدی در چارچوب ICSE-18 ----- ۲۷
- ۲- ۲- ۲. دسته‌های اصلی ICSE-18 براساس نوع اختیار ----- ۲۸
- ۲- ۳. طبقه‌بندی شکل‌های چالش برانگیز اشتغال ----- ۳۳
- ۲- ۳- ۱. طبقه‌بندی مشاغل براساس ریسک اقتصادی و اختیارات ----- ۳۳
- ۲- ۳- ۲. طبقه‌بندی آماری در مقابل طبقه‌بندی قانونی ----- ۳۴
- ۲- ۳- ۳. ICSE-18 و روش‌های کاری ----- ۳۵
- ۲- ۳- ۴. ارتباطات کاری چند نفره ----- ۳۶

فصل سوم: شیوه‌های کار

- ۳- ۱. تعریف و ارتباط با سایر مفاهیم آماری ----- ۴۵
- ۳- ۲. ویژگی‌های آماری ----- ۴۶
- ۳- ۳. جنبه‌های اصلی روش‌های کار ----- ۴۷
- ۳- ۳- ۱. زمان کار ----- ۴۷
- ۳- ۳- ۲. محل کار ----- ۵۸
- ۳- ۳- ۳. تخصیص الکترونیکی و نظارت بر وظایف کاری ----- ۶۶
- ۳- ۳- ۴. شکل‌های پاداش و پرداخت ----- ۷۶
- ۳- ۳- ۵. همکاری در داخل و بین سازمان‌ها ----- ۸۰
- ۳- ۴. غیررسمی بودن ----- ۸۵

فصل چهارم: ثبات و پایداری در روابط کاری

- ۴-۱. پیش‌زمینه ۹۰
- ۴-۲. انواع روابط کاری ۹۰
- ۴-۳. به‌سوی تعریفی از ثبات و پایداری در روابط کاری ۹۱
- ۴-۳-۱. تعریف پایداری در روابط کاری ۹۱
- ۴-۳-۲. تعریف ثبات در روابط کاری ۹۸
- ۴-۳-۳. تمایز بین دوام و ثبات ۱۰۱
- ۴-۴. کار گیگ ۱۰۲
- ۴-۵. اندازه‌گیری ثبات و ماندگاری در روابط کاری ۱۰۵
- ۴-۵-۱. اقدامات مربوط به تمام وضعیت‌های دسته‌های اشتغال ۱۰۵
- ۴-۵-۲. معیارهای مربوط به کارگران وابسته ۱۰۶
- ۴-۵-۳. معیارهای مربوط به کارگران مستقل ۱۱۰
- ۴-۶. پرسش‌های قابل استفاده برای سنجش پایداری ۱۱۲
- ۴-۷. پرسش‌های قابل استفاده برای سنجش ثبات شغلی ۱۱۶

فصل پنجم: اندازه‌گیری تعاملات با شرایط و ویژگی‌های شخصی

- ۵-۱. ویژگی‌های شخصی، شغلی و کارفرمایی ۱۱۹
- ۵-۱-۱. ویژگی‌های شغلی ۱۲۰
- ۵-۱-۲. ویژگی‌های کارفرمایی ۱۲۱
- ۵-۱-۳. ویژگی‌های شخصی، خانواده و خانوار ۱۲۱
- ۵-۲. نمونه‌هایی از ویژگی‌های شخصی افراد ۱۲۲
- ۵-۲-۱. سن ۱۲۲
- ۵-۲-۲. جنسیت یا جنس ۱۲۲
- ۵-۲-۳. ملیت/وضعیت مهاجرتی ۱۲۲
- ۵-۲-۴. گروه نژادی/قومی ۱۲۳
- ۵-۲-۵. معلولیت ۱۲۳
- ۵-۲-۶. وضعیت تحصیلی ۱۲۴
- ۵-۳. نمونه‌هایی از خصوصیات خانواده و خانوار ۱۲۴
- ۵-۳-۱. نوع مالکیت مسکن ۱۲۴
- ۵-۳-۲. فرزندان تحت تکفل ۱۲۵
- ۵-۳-۳. نوع خانوار یا خانواده ۱۲۵

- ۴-۵. نمونه‌هایی از تناسب بین افراد و مشاغل ----- ۱۲۵
- ۵-۵. نمونه‌هایی از ویژگی‌های بازار کار گسترده‌تر و مشارکت اقتصادی ----- ۱۲۶
- ۵-۵. ۱. درآمد و عواید (شامل همه منابع) ----- ۱۲۶
- ۵-۵. ۲. چندین شغل ----- ۱۲۶
- ۵-۶. ویژگی‌های شخصی و اشتغال پرمخاطره ----- ۱۲۷
- ۵-۷. مسیرها و محدودیت‌ها در سطح فردی در عرضه نیروی کار ----- ۱۲۸
- ۵-۷. ۱. عرضه نیروی کار محدود و شکل‌های اشتغال ----- ۱۲۹
- ۵-۷. ۲. ماندگاری در شکلی از اشتغال ----- ۱۳۰
- ۵-۷. ۳. استفاده از داده‌های ثبتی و تحلیل در طول زمان بیشتر ----- ۱۳۱

فصل ششم: اشتغال و حمایت اجتماعی

- ۶-۱. حمایت اجتماعی: تعریف و مفاهیم کلیدی ----- ۱۳۳
- ۶-۲. اشتغال و حمایت اجتماعی ----- ۱۳۶
- ۶-۲. ۱. سازوکارهای حمایت اجتماعی و اشتغال ----- ۱۳۷
- ۶-۲. ۲. کارگران در شکل‌های مختلف اشتغال تا چه حد حمایت میشوند؟ ----- ۱۴۰
- ۶-۳. اشکال حمایت اجتماعی و اشتغال ----- ۱۴۲
- ۶-۴. شاخص‌های حمایت اجتماعی (از جمله حمایت از ملامت) ----- ۱۴۲
- ۶-۴. ۱. ابعاد مرتبط با شاخص‌های حمایت اجتماعی ----- ۱۴۳
- ۶-۴. ۲. شاخص‌های حمایت اجتماعی به‌عنوان بخشی از کیفیت اشتغال ----- ۱۴۵
- ۶-۴. ۳. شاخص‌های حمایت اجتماعی و پوشش سلامت در چارچوب SDG ----- ۱۴۵
- ۶-۴. ۴. الزامات مربوط به داده‌ها ----- ۱۴۷
- ۶-۵. منابع داده ----- ۱۴۸

فصل هفتم: شکل‌های اشتغال و کیفیت اشتغال

- ۷-۱. کیفیت اشتغال ----- ۱۵۲
- ۷-۲. ابعاد کیفیت اشتغال ----- ۱۵۳
- ۷-۳. شکل‌های اشتغال به‌عنوان شاخص‌های کیفیت اشتغال ----- ۱۵۶
- ۷-۳. ۱. روابط کاری به عنوان شاخص‌های کیفیت اشتغال ----- ۱۵۷
- ۷-۳. ۲. روش‌های کار به عنوان شاخص‌های کیفیت اشتغال ----- ۱۵۷
- ۷-۴. شکل‌های اشتغال به‌عنوان محرک‌های کیفیت اشتغال ----- ۱۵۸
- ۷-۵. شاخص‌های سطح جامعه و سطح فرد ----- ۱۶۱

فصل هشتم: منابع داده و شاخص‌ها

- ۸- ۱. منابع داده ----- ۱۶۴
- ۸- ۱- ۱. نظرسنجی‌های مبتنی بر خانوار ----- ۱۶۴
- ۸- ۱- ۲. پیمایش‌های مبتنی بر استقرار ----- ۱۷۰
- ۸- ۱- ۳. آمار مبتنی بر سوابق و مستندات ثبتی ----- ۱۷۱
- ۸- ۱- ۴. پیمایش‌های ویژه (موردی) توسط سازمان‌های ملی آمار ----- ۱۷۲
- ۸- ۲. شاخص‌ها ----- ۱۷۳
- ۸- ۲- ۱. اندازه‌گیری ویژگی‌های آماری کارگران بر اساس طبقه‌بندی بین‌المللی وضعیت اشتغال نسخه ۲۰۱۸ ----- ۱۷۳
- ۸- ۲- ۲. اندازه‌گیری آماری اشکال اشتغال بر اساس غیر استاندارد. طبقه‌بندی ICSE نسخه ۲۰۱۸ ----- ۱۷۶
- ۸- ۳. توصیه‌نامه‌هایی در خصوص تناوب و تواتر پیمایش‌ها ----- ۱۸۱
- ضمیمه الف: اهمیت نیروی کار و اشتغال در حسابداری ملی ----- ۱۸۳
- ضمیمه ب: شیوع اشکال جدید اشتغال در کشورهای CES ----- ۱۹۷
- ضمیمه ج: ترکیب‌های احتمالی روابط کاری و روش‌های کاری ----- ۲۰۳